

Cimkerc

JÓGYERMEKEK KÉPES HETILAPJA

Főszerkesztő: **BENEDEK ELEK**

TARTALOMJEGYZÉK:

Az öreg munkás. Cimkép. Fábiánné Biczó Ilona rajza	209
Yavasz. I. sz. zenéje. Vers. Irta: Dompa Gusztó	210
Csöplesz. Mese. Irta: Balázs Ferenc	210
Az öreg munkás. Vers. Irta: Benedek Elek	213
Ibolyka alvó babája. Mese. Irta: Csanády Sándor	213
Tamás érdeklődik. Beszélgetés	215
A prücsök krajcárkája. Meséli Benedek Elek	217
A kutya és a macska. Vers. Irta: Monoky S.	218
Pali, a papagály. Mese. Irta: Emil bácsi	218
Mire jó a pilula? Vers. Irta: O. E.	219
A hős ellenfelek. Kép	220
Csöppecske vándorutja. Mese. Irta: Holstein M.	220
Korkszkru Misi tigrisvadászaton	221
Itt a tavasz	222
Fejtörő	223
Elek nagyapó üzeni	224
Szökés a teknőben. Két kiesapott diák kaladjai a Tiszán. Irta: Kertész Mihály . . . (Mellékleten)	

ÖCSIKE KÖNYVE

a „nadselü” gondolatok első sorozata

IRTA: BENEDEK ELEK.
Csinos kemény kötésben ára 35 Lei.

Megrendelhető a kiadóhivatalban Szatmáron.

A Cimbora azt üzeni:**Ha finom
cukorkát
akartok:****kérjeteK Melissát****Eredeti Wolfner****gépszijak**
minden méretben
kaphatókBRAUN és LÁSZLÓ vaskereskedésében,
Szatmár, Piata Victoriei (volt Deák-tér) 9.**A Szatmári Leszámitoló- és Kereskedelmi Bank r.-t.**

Alaptőke 10 millió leu.

Tartaléktőke 1 millió leu.

Takarékbetét állomány 45 millió leu.

Bármely összeg erejéig fizetéseket vállal:Bukarestben és bárhová LEUBAN, Bécsen keresztül bárhová OSZTRÁK
KORONÁBAN, Prágán keresztül bárhová CSEH KORONÁBAN, Berlinen
keresztül bárhová MÁRKÁBAN, Fiumén keresztül bárhová LIRÁBAN,
Budapesti Magyar Centralbanknál és minden nagyvárosokban.

Vesz és elad mindennemű idegen pénzeket és amerikai chequeket bevált.

☛ Kölcsönöket legelőnyösebben folyósít. ☚

A Generala bukaresti biztosító társaság, valamint az Assicurazioni Generali triesti biztosító társaság főügynöksége.

Betéteket könyvecskére és folyószámlára gyümölcsöztetésre elfogad
és azokat kívánatra azonnal bármikor visszaad.**Fiuk!****Lányok!****A Cimborát****olvassátok,****szeressétek,****terjesszétek!**Aki elő akar fizetni a Cimborára, az írjon egy levelező-lapot Szatmárra, a
Cimbora kiadóhivatalának címezve és a következő vasárnap már kezében a lap.**A lap egy negyedévre negyven leuért jár.**

Felelős szerkesztő: Dénes Sándor.

Kiadó a Szabadsajtó Könyvnyomda és Lapkiadó r.-t. Szatmár.

A szerkesztőségnek szülő levelek, rejtvény megfejtések és
közléteszeresánszt kéziratok Benedek Elek címére, Kisbaczon,
u. p. Nagybaczon, Háromszék-m. küldendők.

Cimbora

JÓ GYERMEKEK KÉPES HETILAPJA

Főszerkesztő: Benedek Elek

AZ ÖREG MUNKÁS.

(Fabiánna Biczó Ilona rajza.)

Tavaszi eső zenéje.

Óh, hogy szerettem nézni, mint gyerek,
Ha tavasszal a zápor megeredt.
A felhők teltségük feleslegét
Lezúditották; ázott benne rét,
Kert, udvar és a cseréppel rakott
Ablakra is sok kövér csepp csapott.

Óh régi kert és régi-régi szív!
Az emlék ismét multba nézni hív.
Hogy minden zugot éppugy lássak ott,
Ahogy mindent az elválás hagyott.
Im, látok is: már hull a sűrű csepp.
Veréb, tyúk bujni, csapzottan siet.
Im, hull a csepp, s az ázott rög közül

Pár fülevélke már előkerül.
Kering a nedv, s már egy-egy ághegyen
Néhány eleven rügy is ott terem.
Nedvekkal telten a dús, drága föld
Magára könnyű párafátyalt ölt;
Millió csirát duzzadozva rejt,
Hogy holnap velük pompázzék a kert.

Én mind e nyüzsgést, át az ablakon,
Szemlélem vigan és álmatagon.
A föld, melyet a víz felüditett,
Belém is erőt áraszt és hitet,
S éledni látva völgyet, dombokat:
Lelkem is – érzem – szárnyat bontogat.

Tompá László.

CSÖPLESZ.

– IRTA: BALÁZS FERENC. –

Tul a Csöpptengeren, amely csak akkorácska, mint egy madár könnye; a Csöpphegyen, amely elfelejtett magasabbra nőni, mint egy vakondtúrás s a Csöpperdön, amit minden ősszel lekaszálnak, hátha tavasszal magasabbra nő, csöpp kis falucska feküdt a hegy oldalán. A kunyhói akkorák voltak, mint a csigaház s reggelenként, amikor a nap kinyitotta arany szemét és az emberek fölserkentek, talpra ugrottak, ágakat tördeltek, tüzet gyújtottak s a kéményeken keresztül apró füstlécek nyultak az ég felé, úgy néztek ki a kis kunyhók, mintha a csiga a szarvait nyújtogatta volna.

Ezekben a csöpp kis házakban szelid, istenfélő, becsületes emberek laktak, akik – ha az erényekből hegyet lehetne építeni, – akkorát építhettek volna, hogy a fölfelé küldött sóhajtás is nehezen ért volna a tetejére. Pedig a sóhajtás gyorsan repül, gyorsabban még a nevetésnél is.

A csöpp kis emberkéik akkorák voltak, mint egy-egy szárnyas bogár. Mint a legkisebbik ujjamnak a fele. Huszat közülük könnyen a tenyereimre vehettem volna, de úgy összeszorítottam a tenyeremet, mint a prés a vasat, nehogy bajt szerezzenek e csöpp kis emberek között.

Ott az egyik házban lakott egy szegény család. Szegény család, mert az Isten gazdagon megáldotta gyermekkel. De a szülők nem bánták. Inkább csak azon sajnálkoztak, hogy az egyik kicsi fiuk csak nem akart megnőni.

– Elég kicsik vagyunk mi is. De a fiunk milyen csöpp lesz! Olyan csöpp, mint a madár szeme, mint a gonosz ember becsülete.

S hát még a szive! Az lehetett még csak igazán icipici, aprónyi apró! Akkora lehetett, mint a fűszál könnye, ha szunyog megszurta és fájdalommal kicsordult. Mint a legkisebb gyémántszem, amelyik olyan kicsi, hogy egy ember meg sem tudja látni.

Mikor ez a Csöplepsz már akkorára nőtt, hogy tullátott a küszöbön, a szülei megkérdezték tőle: – Mi akarsz lenni, kis fiam?

Csöplepsz azonban nem tudott válaszolni, mert még nem érezte a szívét. Anélkül pedig nem lehet választani. Csöppfaluban az emberek a szívük szerint választanak életpályát. Aki ellenállhatatlan vonzódással szereti a földet, a tavaszi munkát, a rengő vetést, azt a szive földművelővé teszi. Aki jobban szereti az erdőt, a futkosó őzeket, a csendesen legelő teheneket, amelyek azért olyan szelidek, mert a virágok lelkével beszélgetnek, az kürtöt akaszt a nyakába és pásztor lesz. Aki abban leli gyönyörűségét, hogy a szárazra holt fából vésővel, késsel, gyaluval székeket, asztalokat és tulipánnal festett ládákat faragjon, abból asztalos lesz. Aki pedig vásott, rossz szívű gyermek és azért van botja, hogy kutyát kergessen, tehenet üssön, abból mérsáros lesz, akinek mindig véres a keze és álmában egyebet sem hall, mint a szegény állatok bőgését.

De Csöplepsz még nem érezte a szívét. Nem tudta: jó-e, rossz-e. Nem tudott válaszolni a szülei kérdésére. Inkább azt mondotta:

– Eresszettek világgá, járjam meg magam hegyek alján, völgyek hosszában, folyók mentében. Hadd érezzem meg a szívemet. Majd a szívem megmondja, mi akarok lenni.

De a szülei nem akarták ereszteni.

– Baj ér, fiam, nem eresztünk.

– Ne féltsenek engem. Ha rossz ember jön velem szembe, elbujom egy fűszál mögé. Ha találkozom hazafelé eregélő juhnyájjal, hogy agyon ne tapossanak, kövek alá rejtőzöm. Ha forgószerű támad, befekszem a keréknyomba s felettem elnyargal a szél.

– Sohasem találsz haza, kicsi fiam.

– Ha megéreztem a szívemet, akkor haza is tudok találni. S ha nem bírja már az utat a lábam,

beszélek a fecsképpárral, amelyik az ereszünkben fészkel, majd csőrükbe kapnak, hazahoznak.

Addig beszélt, addig beszélt, amíg a szülei beleegyeztek. Akkor zsebkendőből tarisznyát varrtak neki, abba beletettek három búzaszemet utralalonak. Cserebogár szárnyával megtalálták a cipőcskáját. Utanak eresztették.

Ment, mendegélt Csöplesz, folyópart mentében, völgyeknek hosszában, nagy hegyeknek alján. Ha jókedve csordult, dalba szövögette, ha rosszkedve támadt, könnyeivel mosdott.

Találkozott egyszer hangyakatonákkal.

– Jónapot kívánok, hangya vitéz urak!

– Fogadj Isten, Csöplesz. Ugyan, merre tartasz?

– Megyek, mendegélek, – szívemet keresem. Addig járok-kelek, amíg megtalálom.

– Szívedet keresed?

– Szívemet keresem.

– Ejnye Csöplesz, hátha hiába keresed.

Ilyen kis legénynek talán nincs is szive.

Csöplesz nagyot ámult a hangyakatonák beszédén. Erre ő még nem is gondolt, bizony. Hátha nincs is szive? Kabátkája alá talán be sem férne; hiszen a szív nagyobb, mint minden gondolat...

S elszomorodva akart már tovább menni, amikor a hangyakatonák megszólaltak:

– Megállj, Csöplesz, megállj. Hátha megpróbálnók: van-e neked szíved?

– Jó lesz, bizony, jó lesz.

– Tudod, merre tartunk?

– Hát én honnan tudnám?

– Messze földre megyünk, a szomszéd országba. Tegnap elraboltak két tehenet tőlünk idegen katonák. Most elküldött minket a mi jó királyunk, menjünk követségbe. Ha vissza nem adják a két szép tehenet, hadd rontunk rájuk. A két tehen helyett kétszáz foglyot hozunk. Fölperzselünk mindent. Jösz-e velünk, Csöplesz?

– Jaj, dehogy megyek, dehogy megyek. Utálom a vért, mint a gonosz ember gonoszágát. Hogyha király lennék, nem engedném meg, hogy a katonáim kardot rántsanak.

A hangyakatonák most egyszerre kiáltották:

– No, ha nem jösz, akkor bizony neked nincs is szíved. Akinek van szive, annak arca kipirosodik, hogyha beszélni hall harcról, háborúról. Akinek van szive: vágyik a csatába, kardját megforgatni. Bizony, nincsen szíved.

S tovább léptek a hangyakatonák. Ugy bizony, a hangyakatonák. Mentek, tovább mentek, idegen országba, hadat megüzenni, kétszáz foglyot hozni, országot pusztítani. Csöplesz arccal sem fordult feléjük. Hanem ő is megindult, folytatta utját hegyek alján, völgyeknek hosszában, patakpart mentében: a szívét keresni.

Amint ment, mendegélt, hát csak nagy sötétség támad. Mint fekete nagy köpönyeg fényes délben: éjszaka terült a mezőre. Csak nagykésőre vette észre, hogy három hatalmas óriás tart feléje az uton; azok vették el a nap világát.

Az óriások nem voltak óriások, hanem Csöp-

lesz volt törpe. Éppen a szomszéd városba tartottak, lakodalomra. Nótás, bolond jókedvük csurrant s amint az uton haladtak, csak úgy zengett torkukon a nóta. S amikor Csöplesz mellett elhaladtak, akkor megszólalt az egyik:

– Hallja-e, koma?

– Hallom hát.

– Üljünk le egy kicsit.

– Nem bánom, koma.

S le is telepedtek az ut szélire. Szegény Csöplesz éppen egy békavirág alatt kuksolt, alig-alig tudott odább ugrani. Hanem a szegény békavirág megjárta. Nem tudott elszaladni, a nagy ijedelemtől a földbe gyökerezett a lába s az óriások halálra lapították.

Az óriások tarisznyát vettek elő s falatozni kezdettek. Az egyik megszólalt:

– Vajjon mit csinál most a szépséges menyasszony?

– Sir örömeiben. Ha van szive, akkor most tele van boldogsággal, – felelte a másik.

Csöplesz fölfigyelt a szóra. Mit is mondtak? Ha van a menyasszonynak szive, akkor most tele van boldogsággal. Hiszen akkor ki is csordul belőle, mint a teletöltött pohárból a bor. Hátha a szépséges szép menyasszony neki ajándékozná azt, ami már ugysem fért el az ő szívében? S egyet gondolt, odaállott az óriások elé:

– Egyet mondanék, óriás uraimék!

Azok odanéztek, ahonnan a hangot hallották és megszólaltak:

– Ki vagy te, aprónyi ember? S mit akarsz mondani.

– Nem sokat, éppen eleget. El akarok menni veletek a lakodalomba. Azt mondták a hangyakatonák, hogy ilyen kicsi legénynek, mint amilyen én vagyok, talán nincs is szive, hát én meg akarok kérni a szépséges menyasszonyt, hogy ajándékozzon meg azzal, ami a szívéből kicsordul. Nekem annyi is éppen elég lenne szíve.

Tetszett az óriásoknak a bátor beszéd s azt mondták:

– Jól van, elviszünk magunkkal. Fölteszünk a kalapunk karimájába, hadd láss világot is. Csak aztán fogózkodj meg jó erősen, le ne bukj, mert te alighanem lejjebb esnél a földnél.

Csöplesz boldogan ugrott az egyik óriás kalapjának a karimájába s azok akkor föl is kászolódtak, el is indultak. A kalapkarimában addig ringatták Csöpleszt, amíg szépen elaludt. Csak akkor ébredt föl, amikor a lakodalmas házba megérkeztek s megcsiklandozta az orrát a peccsenye-szag. Da akkor talpra ugrott s mivel látta, hogy a kalap, amelyen utazott, az ágyra van téve, óvatosan lemászott róla.

Körülnézett a szobában s szemé-szája elállt a csodálkozástól. A szomszéd szoba ajtaja tárva nyitva s azon ragyogó fény özönlött be. Csöplesz óvatosan indult arrafelé s amikor az ajtósarkához érkezett, bekukkintott.

Hatalmas nagy asztal állott a szoba közepén dusan megterítve, minden földi jóval, amit

csak elgondolni lehet. Hatalmas csillár ragyogott fölötte, ezer apró lámpával, olyan volt, mintha ezer villogó szem lett volna. S az asztal körül férfiak és nők ültek, pompás ruhákban, csillogó drágakövekkel kirakott ékszerekkel – Csöplez ilyet még sohasem látott.

Hanem mindjárt észrevette, hogy az asztalon a két főhely üres. Vajjon ki ül oda? gondolkozott magában. S csakugyan, valakit vártak. A vendégek egyre türelmetlenebbül pislantgattak egy csukott kis ajtó felé, amely azonban csak nem akart megnyílni.

– Hol van a szép menyasszony? – kérdezte végül egy bátor ember.

– Hát a deli vőlegény? – tódította a másik.

Ekkor Csöplez észrevette, hogy az a kis ajtó, amelyet a vendégek türelmetlen szemei annyit ostromoltak, még sincsen egészen betéve. Kis nyílás van rajta, mintha valami kavics odaszorult volna. S a Csöplez kicsi fejében erre valami megvillant.

– Most megyek a menyasszonyhoz, most lehet a legboldogabb, most adni fog a szívéből, ha szépen megkérem. És óvatosan odatapogatózott a fal mellett ahhoz a kis ajtóhoz. Besurrant. Keresztül botorkált egy kis szobán s a másikban végre csakugyan megpillantotta a szépséges menyasszonyt. Ott ült a tükör előtt és két szolgáló a haját igazította. Szép volt, gyönyörű szép. Azt is kérdezte a szolgálóleányoktól:

– Ugy-e, szép vagyok?

– Nagyon szép – vallották meg a szolgálóleányok egyszerre.

– Ugy-e, szebb vagyok, mint akárki? – kérdezte újból.

– Szebb mint akárki, – mondták erre is a szolgálóleányok.

– A szomszéd leánya, az a kancsal szemű boszorkány meg fog pukkadni, amikor meglát. Nem is bánom. Miért akar velem versenyezni?

Mikor ezt Csöplez meghallotta, elhült a homloka.

– Vajjon a menyasszonynak van-e szive? – kérdezte magában, mert nagyon csodálkozott, hogy a menyasszony ilyent kérdezhetett. – Hát a menyasszony ilyenkor nem azzal törődik, hogy boldog lesz-e a vőlegénye oldalán, nem a tervek és álmok foglalkoztatják, amelyekkel az új életnek nekiindul?

Ekkor lépett be a vőlegény.

– Boldog vagy-e, drágám? – kérdezte és megcsókolta a menyasszonya homlokát.

– Hogyne volnék boldog! Itt van az egész város, a polgármester és a rendőrkapitány. Anyuka kitett magáért, tiz fogásos vacsorát tálal, megnyalhatná utána a száját még maga a király is. Hogyne lennék boldog!

Csöpleznek most szemébe ragyogott az egész földszített szoba, az ezerszemű csillár, az előkelő vendégek és most azt hitte, hogy megérzi a szívéét. De semmit sem érzett. A pompa, a disz, a nagyon sem mozgatták meg icipici szívéét,

amint nem tudta megmozgatni a harci dicsőség sem.

Ekkor az udvarról éktelen láрма hangzott be. Két koldus kezdett keserves, hamis éneklésbe. A menyasszony elpirult a haragtól:

– Kergessétek ki a koldusokat!

És Csöplez kifordult a szobából. Bizony, a menyasszonytól hiába kérne szívet, hiszen magának sincs.

Szomoruan tétovázott ki a házból s nem tudta, mitevő legyen. Induljon tovább? Keresse tovább is a szívéét? Hiába is tenné, próbált már eleget. Igen, a menyasszonynak nem volt szive, pedig az ő mellében lett volna hely a szív számára, de a hangyakatonáknak is igazuk volt: neki sincs szive.

Elindult hazafelé. Egyik lábát tette a másik elé, hátra sem fordult. Ugy ette az utat, hogy fogyjon, mint az éhes ember a hosszú kolbászt.

Ment, ment, hazafelé, visszafelé. Jaj, de nehéz volt az út. Pedig süttött a hold, fönny az égen vigasztaló csillagszemek világítottak s a hold és a csillagok úgy forogtak előtte, mintha hívják. Ha elfáradt, pihenni sem engedték. Csak vitték, vitték.

Vajjon mit mondjon otthon a szüleinek? Elmondja, hogy nem érezte meg a szívéét, pedig nagy darab földet bejárta, sok embert látott, sok dolgot tapasztalt? Jaj, hogy fognak búsulni, hogy fognak búsulni.

S hát amint ment, az árok szélén két koldus embert pillantott meg. Az egyik hangtalanul sirt, szeméből peregtek a könnyek, mint harmatszemek. A másik nem sirt. Nem is sirhatott. Ott feküdt megmeredve, üveges szemmel, némán. Meg volt halva.

Csöplez odaállott és megkérdezte:

– Miért sirsz, jó ember?

– Jaj, ne is kérdezd, te kis emberke! Hát nem látod, hogy meghalt a testvérem, akivel olyan régóta együtt jártunk hét vármegyén keresztül. Nem is tudta tovább folytatni, csak kis idő múlva:

– Együtt szenvedtünk, nyomorogtunk, éhezünk. Minden falatunkat megosztottuk. Ugy szertettük egymást, mint két gyermek. S most meghalt. Kikergettek a lakodalmass házból, pedig már három napja nem járt a szánkban erőt adó étel. Itt eldőlt az árokszálon...

Csöplez úgy érezte, hogy melegegdeni kezd a szive tája. Ugy érezte, mintha ott valami megpattant volna, mint tavasszal a bimbó. S mintha látta volna a virágot, amely a szive helyén nőni kezdett. Kivirágzott a szive.

S akkor elöntötték Csöplezt a könnyek és megérezte a szívéét. Odaborult a siró koldushoz:

– Ne sirj, szegény ember, jó az Isten, megvigasztal. Ne sirj, bánatos ember, jó az Isten, megsegít.

És ő sem szólt többet, mert megáradott a szive, mint a patak, ha felhő könnye megdagasztja. Ömltek könnyei bőven, mint az áldás és érezte, hogy mint dúsan öntözött földben a szive nőni

kezd. Nőtt, nőtt, mintha nagyobbra akart volna válni, mint a kis emberke egész teste, s beborította a két koldus testét. Csöplesz szívében elfért a koldus kezéből kiesett mankó, a halottá üvegesedett szem és a mellette zokogó koldustestvér. És még mindig ömltek a könnyek, mindig nőtt a szív. Kinyult a város felé, amelyben a lakodalmas népség terített asztal mellett beteggé ette magát, s magához ölelte a kapu előtt ácsorgó szegény gyerekeket, akik tágranyított, éhes szemekkel vártak jó szót, jó falatot. Magához ölelte a szabómestert, aki a menyaszszony szép ruháját készítette éjszakánként, mert beteg gyermekeinek bő eledelre volt szükségük és még mindig folytak a könnyek, mindig nőtt a szív. Belerontottak a hangyakatonák, az elhur-

colt szegény foglyok, a csatatéren maradt halottak, az özvegyen maradt asszonyok, árván maradt gyermekek. Az egész világot magához ölelte a szív.

Igy megnőtt a Csöplesz szíve.

Akkor ott termett a fecskepár s szárnyára vette Csöpleszt. Alig birták, alig vitték, annyi könny öntözte sulyossá a szívét. S letették a kis házikó elé.

Csöplesz odaborult a szülei keblére.

— Megéreztem a szívemet, megéreztem a szívemet.

És akkor választott életpályát. Én nem tudom, hogy mi lett belőle, földművelő-e, vagy pásztor, csak annyit tudok, hogy nagyon szeretett minden embert s minden beteg szívet meggyógyított.

AZ ÖREG MUNKÁS.

(FÁBIÁNNÉ BICZÓ ILONA RAJZÁHOZ.)

Munkában telt el ifjuságod,
S a férfikor így telék.
Szép öregségre szived vágyott,
S a munka, lám, nem volt elég,
Még nem elég!

Arcod redői nőttön-nőttek,
Gyengült a kar, roskadt a váll,
Hányan haltak ifjan előtted,
S te értted nem jött a halál,
A szép halál.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ó, jöjj, ó, jöjj, — folyton könyörgesz, —
Ó, jöjj el értem, szép halál!
S görnyedt hátaddal tovább görnyedsz,
Mignem szép lassan rád talál,
Reád talál.

B. E.

Ibolyka alvó babája.

— Irta: CSANÁDY SÁNDOR. —

Valahányszor nagy városba mentem, Ibolyka mindannyiszor nagyon szépen megkért, hogy hozzak neki alvó babát; akkorát, mint ő. Hogy miért kötötte ezt minden alkalommal a lelkemre, annak meg volt a maga nagy oka. A szomszédék kis lányának, a Lülük Csöppikének volt ilyen nagy alvó babája. Alig hogy elköltötte Csöppike a reggelijét, el kezdett játszani Pannikával, az alvó babával. Csicsigatta, babusbatta. Lefektette s ilyenkor behunyta a szemét, ha felállította, akkor kinyitotta kék szemét: felébredt.

Kora reggeltől késő estig sóhajtozva

gondolt Ibolyka Csöppike bábujára. Százszor is elmondta naponként mamájának, hogy milyen jó leány lenne, ha egyszer meglepné az édes papa ilyen babával, vagy legalább egyszer is játszhatna a Pannikával. Fényes könnyecseppek szöktek a szemébe arra a boldog gondolatra, hogy egyszer arra ébred, hogy neki is küldött a jó anygalka alvó babát. Azonban a jó anygalkák nagyon elfeledkeztek Ibolyka óhajtásáról, mert nemcsak napok, de sok hónapok is elmultak anélkül, hogy az édesapukától valamelyik őrangyal megküldötte volna az alvó babát.

Minden nap jobban viselkedett Ibolyka, de az angyalkák mindig csak kicsiny babát küldtek. Pedig az angyalkák igen szerették Ibolykát, mert a kicsiny baba mellett a legtöbbször előfordult egy kis kötényke, egy pár cipőcske, vagy kis ruhácska. Azonban Ibolyka öröme mégsem volt teljes, mert mindig várta az alvó babát és minél tovább várákozott reá oly hiába, annál jobban fájt a kis szive.

Egyszer csak panaszkodni kezdett mamácskájának, hogy fáj a feje, meg-hogy valami igen szurja szivét. A szomorúság, a bánat gyötörte Ibolykát az alvó baba után. De hiába volt minden fájdalma Ibolykának, az angyalkák nem küldhettek nagy babát, mert akkor nem jutott volna pénz ruháscsára, köténykére, meg cipőcskére.

Az édesanyának is fájt a szive, hogy oly igen bánkódik az ő jó kis lánya és nem segíthet a baján, mert ruhára is, meg nagy babára is nem kerül pénz. Hogy mégis enyhítsen kis lánykája bánatán, elhatározta, hogy megkéri a Csöppike nevelőnőjét, vigye át egyszer Ibolykát és engedje meg neki, hogy egy órácskát játszassék Pannikával.

A nevelőnő szívesen megígérte ezt a csekélységet. Még az édesanya is boldog lett, hogy Ibolykának régi óhaját bár csak részben is teljesítheti, ha nem is saját babájával, de legalább Pannikával egyszer kijátszhatja magát Ibolyka. Sietett is az örömet közölni Ibolykával:

— Ibolykám, holnap átmegy játszani Csöppikéékhez és játszatsz egy órácskát Pannikával. Már beszéltem a nevelőnővel.

— Igazán, édesanyám?

— Igazán, kis leányom.

Többet nem kérdezett Ibolyka, mert a boldogságtól szemei megteltek könnyel. Azon éjjel alig hogy aludt valamit. Oly igen nehezen mult el az éjjel, oly igen lassan jött a másnap.

Végre is megvirradt. Azután a reggelijét is elköltötte Ibolyka, közben igen gyakran kérdezte:

— Maminkó, van már nyolc óra?

— Öt perc mulva nyolc óra lesz, kislányom.

Egyszer csak alig mulik el néhány perccel nyolc óra, nyílik az ajtó s belép rajta a nevelőnő Csöppikével.

— Gyere hozzánk, Ibolyka játszani, — mondja Csöppike.

Azután a két kis lány egymás kezét fogva, nagy örömmel elszaladt. A nevelőnő egy kicsit elbeszélgetett Ibolyka mamájával s mire hazaért, a kis lányok régen babusgatták Pannikát.

Ibolyka délig ott maradt. Mikor az ebédre harangoztak, elbucszott Ibolyka és hazaszaladt.

— No, kis lányom, kijátszotad magadat?

— Kedves maminkó, többé nem megyek át Csöppikéékhez.

— Talán megbántott a Csöppike?

— Nem, maminkó. Csöppike igen jó volt hozzám. De a papája igen goromba volt a mamájához. Behallatszott a gyerekszobába, amikor azt kiabálta a Csöppike anyjának:

— Tönkre teszel, mindig vásárolsz. Minden pénzemet elköltöd. Csöppinek is rakásra veszed a drágábbnál drágább játékokat, fölösleges ruhákat. Ennek nem jó vége lesz, ebbe beleőrülök.

— Így megtudtam, maminkó, hogy Pannikát nem az angyalok küldték Csöppikének. Többet azután nem is játszotam vele. De ugye, maminkó, az én kis babáimat az angyalok küldik a papinkótól?

— Igen, azok küldik kis leányom.

Ettől kezdve igen boldogan játszott Ibolyka az ő kis babáival.

A CIMBORA ez évben megjelent 1-ső száma már teljesen elfogyott. Miután olvasóink és új előfizetőink közül többen fordultak a kiadóhivatalhoz az 1-ső szám megküldése végett, ez úton hozzuk szíves tudomásukra, hogy csakis a többi lappéldányok állnak még rendelkezésre, de 1-ső számmal senkinek sem szolgálhatunk.

A Cimbora kiadóhivatala.

Tamás érdeklődik.

(Beszélgetés a bódító növényekről.)

Tamás: Ha ragadozó és mérges állatok nem volnának a világon, kevés veszedelem fenyegetné az ember életét, legalább is a műveletlen népek között. Azt hiszem, hogy a művelt emberek között, különösen a városokban nagyon sok szerencsétlenség történik. Sok embert elgázolnak a vonatok, sokan a gyárakban sebesülnek meg. Ahogy a műveletlen emberek életét a vadállatok fenyegetik, a művelt embereket a szerencsétlenségek.

Apa: Vannak dolgok, melyek egyaránt veszélyeztetik a művelt és műveletlen népeket. Legjobban a betegségek tizedelik meg őket. A vadállatok pusztítása alig jöhet számításba, ha a betegségek pusztítását tekintjük. Te, fiam, hajlandó vagy sok mindenről megfedkezni. Egy-egy vidéket a tűzhányó vagy földrengés tehet tönkre. Nem szabad azt hinni, hogy a műveletlen népek élete nagyobb biztonságban van, mint a művelteké. Ha nincs is annyi baleset, mint a városokban, viszont nincsenek is jó orvosok, akik segítsenek rajtuk. Sok ellensége van az emberi életnek mindenütt, de te egyik legveszedelmesebb ellenségére nem is gondoltál. Nem az állatvilágban vannak az élet legveszedelmesebb ellenségei, hanem a növényvilágban.

Tamás: Ezt nem értem, apám. A növényekre mindig a legnagyobb szeretettel gondoltam. Te magyaráztad nekem, milyen szépek. Még azt is figyelmembe ajánlottad, hogy kiméljem őket. Nem tudom elgondolni, hogy közöttük is vannak olyanok, melyek életünkre leselkednek.

Apa: Magam is mindig gyönyörködtem a növényekben. Ma is szeretem őket. Megcsodálom a legegyszerűbbet is. Neked sem kell rájuk haragudni, hiszen nem tehetnek róla, ha az ember rosszra használja őket. Milyen gyönyörű például a virágzó mák! Különösen akkor szeretem nézni a virágban álló máktáblát, ha ezernyi egyszínű virág hajladozik a szélben. Ki gondolna arra, hogy távol keleten ezer meg ezer ember szintén sóvár szemmel nézi, de nem a virágban györködik, hanem várja hullását. Mihelyt a mákfej erőre kap s még diónagyságot sem ér el, már megjelenik a gazda munkásaikkal. Kezükben kés, olló vagy tüske. Megszurkálja finoman a kis mákfejeket, melyből fehér, tejszínű lé szivárog. Ez pár óra alatt a napon megbarnul és odatapad a mákfejhez. Ekkor kis bögrékbe gyűjtik és készen áll a keleti ember legrettentőbb kábítószere: az ópium. A szegény mák táplálékot akar adni, de bűnös mérget erőszakol ki belőle.

Tamás: Hogyan fogyasztják az ópiumot?

Apa: Több módja van, fiam. Vannak, akik tisztán szivják, mint a dohányt. Mások dohánnyal keverik és elpipálják. Sokan likőrrel, teával, feketekávéval isszák. Olyanok is vannak, akik mézzel, fahéjjal összekeverve eszik. Ahány nép,

annyiféleképen élnek vele. De hatása mindenképpen irtózatos. Az ópiumélvezőre azonnal rá lehet ismerni. Kivetkőzik emberi formájából. Majd teljesen lesóványodik és tönkremegy. A testet hamar elpusztítja ez a gyilkos mérge. Keleten nagyon gyakoriak az ópiumszívó helyiségek. Ezeket európaiak is meglátogatják. Ha először megy be az európai és végignézi az ópium élvezőin, csak szánalmat és undort érez, mikor az égő arcú, nyögdecslő és kidülledt szemű embereken végigpillant. Ha tovább figyelni őket, észreveszi, hogy lassankint testük elernyed, majd a lankadságot görcsös merevség váltja fel. Sokan kíváncsiságból megpróbálják az európaiak közül is az ópium élvezetét. A kíváncsiság néha végzetes lesz, mert újabb próba követi, végre pedig a megszokás. Ilyen mérgehez még próbaképpen sem szabad hozzányulni. Az a veszedelem fenyegeti az embert, hogy később nem tud újabb kísértésnek ellenállni. Ha pedig hozzászokott a szervezet, szinte lehetetlen leszokni róla. De még az a sajátsága is megvan, hogy a szervezetben mindig nagyobb és nagyobb adaggal lehet hatást elérni. Ugy-e, a folytonos mérgezés következtében tönkre kell mennie a legegészségesebb és legerősebb embernek is?

Tamás: Két dolgot nem értek, apám. Nem értem azt, hogy a törvény miért nem tiltja el ezt a veszedelmes mérget. De nem értem azt sem, miért mérgezik meg magukat az emberek. Láthatják maguk előtt a szomorú példákat. Nem lehet nagy élvezet abban, ha valaki nyöszörög, a szeme kidülled és az arca ég.

Apa: Két dolgot kérdeztél, fiam. Tudod, hogy jobb szeretem, ha egyszerre csak egyet kérdezel. De válaszolok azért mind a kettőre. Az okos emberek mindenütt rájöttek, hogy rettenetes csapás a népre az ópium élvezete. Majdnem mindenütt törvényeket hoztak ellene. Hogyne hoztak volna. A városok utcái és az országutak lassanként megteltek lesóványodott, féleszü emberekkel, akik minden munkára képtelenek voltak és szánalmas koldusokká váltak. A szenvedéllyel azonban nem tudtak a törvények megbirkózni. A törvények ellen izgattak azok, kiknek hasznuk volt az ópium termeléséből és eladásából. Sőt háború is tört ki az ópium miatt. Mikor Kína vezetői észrevették, hogy népük elbutul és tönkremegy az ópium miatt, a kínai kikötőkből kitiltották az ópiumot hozó hajókat. Ezek a hajók nagyjából Indiából, az angolok gyarmatából jöttek. A kitiltásra az volt a válasz, hogy Anglia hadat üzent Kinának és véres háborúval kényszerítette a tilalom visszavonására. Látod, fiam, a haszon mire ösztönzi a népeket! Még nincs száz esztendeje, hogy ez a háború lefolyt és a büntetés máris utolérte Angliát. Kína most maga termeli ópiumszükséglete tekintélyes ré-

szét, az angolok haszna tehát évről-évre csökkenni fog. De más baj is történt. Az angol tisztviselők és katonák közül a gyarmatokon sokan hozzászoktak az ópium élvezetéhez. Mikor hazatérnek sem tudnak leszokni róla, sőt példájukat mások is követik.

Tamás: Éppen ezt nem értem. Ha látják a szörnyű példát maguk előtt, miért szoknak hozzá?

Apa: Ez volt az előbb a második kérdésed, feleltem is volna rá azonnal, de te nem vártad a választ. Ezért most arra büntetlek, hogy előbb másról fogok beszélni.

Ez a rettenetes mérég terjedőben van, keletről nyugat felé terjed, mint valami járvány. Terjedésének oka az emberiség kíváncsisága. De az is, hogy az emberek jó része nem szeret mindig józan lenni. A mai ember nem rosszabb és nem jobb, mint a régi. Őseink is kábító szereket használtak. Az ópiumot valószínűleg már évezredekkel ezelőtt ismerték és használták arra, hogy elkábítsák magukat.

Most tehát végre elmondom neked az okot, amiért annyi ember megy korai sirba. Az csábítja az embereket, hogy az ópium élvezete után megfeledkeznek gondjaikról, sajátságos lázas álmaik vannak. Boldogoknak, erőseknek és egészségeseknek érzik magukat. Almaikban gyönyörű vidékeket látnak és vágyaikat teljesülteknek érzik. Ezért a boldog álomért mennek tönkre a szerencsétlenek. De mihelyt elmúlik a mérég hatása, gyötörő fájdalmak, kínzó főfájás következik, melyektől csak újabb adagok menthetik meg az áldozatokat.

Tamás: Meg nem merném kóstolni ezt a rettenetes mérget, de szívesen odaadnám azoknak, akik nagy betegségben szenvednek. Milyen jó volna a fájdalomtól megszabadulniok! Milyen boldogok volnának, ha egészségeseknek éreznék magukat!

Apa: Ez is veszedelmes dolog, mert a betegségben megszokhatja az ember, aztán tovább folytatja, ha felgyógyul. De mások is rájöttek már erre a gondolatra. Az ópiumból morfiumot gyártanak és bizonyos betegségekben használják is. Természetesen, az orvosok alkalmazzák. Szükség van rá, hiszen senki sem akarja nyugodtan nézni, amint embertársa szörnyű fájdalmakat szenved. Ilyenkor a mérég is gyógyszer, de csak orvos kezében.

Tamás: Más növényekből is készítenek mérget? Olyan mérget gondolok, melyet az emberek a maguk elbódítására használnak.

Apa: Vége-hossza nincs az ilyen növényeknek. Ne kívánd tőlem, hogy mind elmondjam!

Tamás: Mégis néhányat szeretnék megismerni, mert érdekelnek engem. Az bosszant, hogy ostoba emberek vakon rohannak a veszedelembe.

Apa: Egy másik ártatlannak látszó növényről nem is gondolnád, hogy ugyanolyan gyilkos

mérget készítenek belőle, mint az ópium. Ez a növény a kender. Nálunk szövésre használják, másra nem is használhatják, mert csak a forró vidéken fejlődik ki benne a mérég. Mikor a délvidéken a kender megnő, közé mennek. A munkások bőrruhát vesznek magukra és ostort a kezükbe. Megverik a kendert. A rajta levő kis duzzanatokat levét eresztenek, amelyet aztán összegyűjtnek. Gyantaszerű anyag ez, amely ráragad a ruhára és az ostonra is. Ez nagyon kezdetleges módja a gyantas anyag összegyűjtésének. Sokkal egyszerűbb a növény kifőzése. A mérég neve hasis. Ezt a mérget ép úgy pipázák, eszik és isszák, mint az ópiumot. Hatása is éppen olyan szörnyű. Megrészednek tőle az emberek. Kábulatukban mindenféle képet látnak maguk előtt, testüket könnyűnek érzik, szinte azt hiszik, hogy repülni tudnak. Míg a kábító hatás tart, nagyon boldogok. De nem sokáig tart a jóleső érzés. Nagy bágyadság, kizökkent szomjúság lép fel. Halálosan rosszul érzi magát a hasisélvező. Hosszu-hosszu alvás sem üdíti fel. Nagyon sokáig tart, míg a test kiheveri a mérget. Ezt azonban a hasis élvezői nem várják meg. Mielőtt a test kiheverné a mérget, újabb adagot vesznek be. Rengeteg emberen uralkodik ez a szenvedély, pedig elriasztó példák igazán nagy számmal vannak. A hasis élvezői nemcsak elsorvadnak, hanem haláluk előtt gyakran meg is örülnek. Ugy-e, nem gondoltad volna a jámbor kenderről, hogy annyi embernek okozza idő előtt a halálát? De nem lehet segíteni az embereknek. A legszigorubb törvényeket hozták a hasis ellen, de teljesen céltalanul.

Tamás: A hasisból nem készítenek orvosságot? Azt hiszem, jó volna akkor, ha hirtelen nagy fájdalom lepi meg az embert.

Apa: Bizony ezt nem tudom, fiam! Valószínűleg felhasználják vagy fel fogják használni orvosságnak. Igen jó a fájdalom ellen a kóka-bokorból készült kokain. A kóka Dél-Amerikában terem. Az indiánok bódító szernek használják. Nem olyan veszedelmes, mint az ópium. A bennszülöttek azért rágicsálják a leveleket, mert azt mondják, hogy vidámmá és kitartóvá teszi őket. Egyes vidékeken a leveleket összetörik, kis mésszel keverik és apró golyócskákat készítenek belőle. Ezeket magukkal hordják és rágicsálják. A mérég így kerül szervezetükbe. A kókacserje leveleiből az orvosok nem mérget, hanem orvosságot készítenek a fájdalmak ellen.

Tamás: Most megint haragudni fogsz, apus, mert két dolgot mondok egyszerre. El kell mondanom mind a kettőt, mert félek, hogyha nem mondom el azonnal, az egyiket elfelejtem. Hirtelen az jutott az eszembe, hogy a görög jósök talán jóslás előtt valami bódító szert vettek be. Jóslataik valószínűleg azért olyan zavarosok, viselkedésük is különös. A másik dolog a kóka-leveél rágásáról jutott eszembe. Láttam már én nálunk is rágni dohánylevelet. Talán annak is a bódító hatását élvezik azok, akik rágicsálják?

Apa: A két kérdésre majd más alkalommal válaszolok, most csak annyit mondok, hogy sokféleképpen lehet a test elbődítésát előidézni. Kerülhet a mérég a vérbe, ha beoltják az emberbe. Kerülhet a gyomorba, ha rágicsálás köz-

ben a nyál megtelik vele. Kerülhet füstképen a tüdőbe. Majd legközelebb beszélgethetünk a görög jósnők kábult állapotáról, különös jóslásaik okáról. Ha kíváncsi vagy a dohányragás okára, azt is elmondhatom majd neked.

A prücsök krajcárkája.

— Apró unokáinak meséli ELEK NAGYAPÓ. —

Hol volt, hol nem volt, az óperenciás tengeren túl, ahol a kurta farku malac tur, volt egyszer egy ici-pici kicsi prücsök. Ez az ici-pici kicsi prücsök mit gondolt, mit nem magába, — nem egyebet egy nagy semminél — elég az, hogy egyszerre csak kiugrott a jó meleg kályha mögül s mondta: ej, haj, többet nem melegszen, melegségtől megbetegszem, megyek világlátni, szemet-szájat tátni!

No, gyerekek, én már sok földet bejártam, sok nagy csudát láttam, de szégyen, nem szégyen, világjáró prücsköt még sohasem láttam! Hát ment, mendegélt az ici-pici kicsi prücsök, hegyeken, völgyeken, erdőkön, mezőkön, tengereken át, mindég csak előre, de sohasem háttal, ám egyszerre csak megállott, szinte sóbálvánnyá váltott, szemet-szájat tátott, olyan csudát látott! Nézte, nézte, soká nézte s kérdezte magában: mi lehet az a fényeske az ucca porában!? Közelebb megy, nézi, nézi, csuda, hogy meg nem igézi — oszt lehajol, felveszi markába, s erdő-mező nagyot zendült, akkorát kiálta: *Hiszzen ez krajcárka!*

Istenkém, istenkém, édes jó istenkém, örült a kis prücsök, nem birt örömeivel, simogatta a krajcárkát szemével, kezével, azaz mit beszélek, a lábacskaival, aztán tovább ugrált, szökdécselt nagy vigan s folyton azt cirpegte: *Csak van, akinek van, csak van, akinek van!*

Bezzeg, hogy van, akinek van s nincs, akinek nincs! Ez már aztán nem hazugság, tiszta szent igazság.

Istenkém, istenkém, szegény kis prücsköcském, neked ugyan megesett, a szerencséd elesett, a jó kedved búra fordult, még a könnyed is kicsordult. Búra, búra, bokros búra, búbanatra, úgy bizony! Egyszerre csak, hej, mi történt!

Nem egyéb egy nagy semminél, csupán ennyi: szembe jött vele egy ember, kinek szakálla volt kender, ringyes-rongyos a ruhája, végig üres tarisznyája, — nos, hát ez az ember alig nézett rája, egyszerre meglátta, mi van a prücsöknek: fényes krajcárkája!

— Ej, haj, kiáltott az ember, kinek szakálla volt kender — ez ám csak a furcsa dolog, esztendeje gyalogolok, s ilyet még nem láttam! Országutját folyton járom, nincs egy rézkrajcárom, s lám, van a prücsöknek! Ez már gazság, nem igazság! Szedte-vette, ide vele, jobb helyen van nálam, magamat ajánlom!

Bezzeg hogy elvette szegény kis prücsöktől ringyes-rongyos ember a fényes krajcárkát s azzal odébb állott, szegény kis prücsöknek pedig nagy bújába-bánatjába szava is elállott! Dehogy állott, dehogy állott, ég, föld zengett, ugy kesergett nappal, éjjel: *Csak így bának a szegénnyel! Csak, csak, csak!*

Igy bizony! Ki nem hiszi, járjon a végére, holnap a kis prücsök legyen a vendége.

A kutya és a macska.

Jó barátok is voltak ők

Valamikor, régen,

Amikor még más nap fénylött

A csillagos égen.

Együtt laktak, együtt éltek,

Egy tányérből ettek,

Hajh! de egyszer vége lett a

Megértő életnek.

Mikor történt? Tudja Isten,

Biz' én meg nem mondom;

Összeveszték — régi szokás, —

Valami jó koncon.

Eleintén veszekedtek,
 Hajbakaptak aztán,
 Vér is hullott a két barát
 Testvéries harcán.
 Ám de ez még nem volt elég:
 A gazdához mentek,
 Remélve, hogy panaszukra
 Ottan igazságot lennek.
 A kutya állt először a
 Ház ura elébe,
 És vonitva mutatta, hogy
 Mily véres a képe.
 Majd a macska lépett elő
 S kényesen nyárogta,
 Hogy a kutya hegyes fogát
 Most is érzi esontja.
 A kutya sem hagyta magát,
 Kezdte hangos szóval:
 „Le kellene számolni már
 A gaz nációval!
 Én, mint a ház éber őre
 Óh de hányszor láttam,
 Hogy mit csinált ez a torkos
 Ott bent a konyhában.
 Valahányszor gazdasszonyom
 A tejet kánn hagyta:
 Csak hűlt helyét találta, mert
 Megette a macska.”
 Mind hazugság – szólt a círmos, –
 Hisz mindenki tudja,
 Legkedvesebb táplálékom
 Ott az egérlyukba.
 Árulkodni nem szokásom,
 De most már szemébe
 Mondom meg, hogy a peccsenyét
 Ó lopta el délbe.”
 Mig beszéltek, sanda szemmel
 Hol egymásra néztek,
 Hol pedig a gazdájukra,
 A derék vitézek.
 Mind a kettő szentül hitte,
 Hogy kikap a másik
 S elmegy a kedve attól, hogy
 Háborusdit játszik.
 De csalódtak, mert a gazda
 A nádpálcát fogta
 És mind a két verekedőt
 Jól elnászpárgolta.
 Ez időtől, ha két ember
 Nem fér meg egymással,

Azt mondják, hogy „úgy élnek, mint
 Kutya a macskával.”
 Csekélységen összekapnak
 Gyakran jó barátok,
 S utóléri mindkettőt a
 Kutya-macska átok.
 Addig-addig veszekednek,
 Cívakodnak éppen,
 Mig mindkettő bennmarad a
 Másiknak szánt lében.
 Későn látják azután be,
 Élemedett ésszel:
 „Jobb egy sovány egyezség, mint
 Akárhány kövér per!”
 Monoky Sándor

Pali, a papagály.

Falusi vásárokon, városi utcasarkokon gyakran láthattok tarka tollu, nagy madarat, amint állványának rézrúdján, ide-oda tipegve, nagy fejét oldalt fordítva, rikácsolja:

– Krá! Krá!

Rendszerint piroskendős, borzas fekete haju cigányasszony a gazdája. A kíváncsi népesség persze leginkább a nagy gyermekesreg, körülállja az állványt és csodálkozva kérdik:

– Miféle madár ez, te Rudi?

– Hát nem látod, hogy papagály? feleli a kis Erzsike bátyja. Hiszen láthattál ilyeneket az állatkertben!

A csoportok tovább sétáltak és a mamák sok szép dolgot meséltek a kicsinyeknek a papagályokról.

– Anyuskám, – könyörgött Micike, – menjünk ki vasárnap a Zugligetbe.

– Miért épen oda?

– Mert ott nagy erdők vannak.

– Szeretsz erdőben sétálni?

– Szeretek... de papagályt is szeretnék látni.

– Papagályt a Zugligetben?

– Vagy nem bánom, a Svábhegyre.

– Óh te kis csacsi. Azt hiszed, ott lakik a papagály?

– Hát?

– A tengeren túl: Amerika, Ausztrália, Afrika rengetegekben, ahol nagy a forróság. Ott élnek társaságban. Van kicsi is, nagy is; egészen piros, zöld, kék tollú, meg tarka...

– Jaj beh szép lehet! Szeretnék egy olyan tarkát, mint azé a nénié. Ugy nevettem, amikor azt mondta: Krá, krá!

– A papagály mást is tud beszélni.

– Beszélni? Hiszen állat!

– De nagyon tanulékony, okos állat. Ha nem is folyékonyan, de tisztán érthetően ejt ki egyes szavakat.

– Igazán?
 – Én is tudok egyről. A híres Zöld Marci hegedűművész évekig élt Amerikában és egy gyönyörű papagályra tett szert.
 – Hogy hitták?
 – Palinak.
 – Fiu volt?
 – A madárnál himnek mondják, de bizony túl lépte már a fiukort.
 – Hány éves volt?
 – Ötven.
 – Ötven? Mint a nagypapa? Hiszen akkor már öreg volt!
 – Papagálynál ötven év nem is olyan magas kor. Amikor gazdáját kérdezték, így felelt: Még csak ötven éves!
 – És ez a Pali tudott beszélni?
 – Tudott bizony! Magyarul is, angolul is.
 – Angolul?
 – Persze! Hiszen angol-amerikai honpolgár volt, Marci bácsi pedig magyarra tanította.
 – És mit beszélt?
 – Halló!
 – Hahaha; mint a telefonban!
 – Aztán: halló Páli!
 – Talán Pali?
 – Nem. Angolos kiejtéssel mondta a magyar szavakat.

– Jé!
 – Halló deary... mi anyit tesz: Ide hallgass kedves. Aztán: Feuer! Feuer! Feuer!
 – Mit tesz az?
 – Tűz! Tűz! Tűz!... németül.
 – Hát németül is tudott? Jaj be okos állat lehetett!
 – Volt egy angora cica a háznál. Jó barátságban éltek egymással, de azért sokszor kicsufolta: „Muyán! Muyán!”
 – És a cica?
 – Felgörcsítette a hátát, nagyot fujt és mérgesen kifutott a szobából.
 – Jaj beh mulatságos! Anyuskám, édes, mesélj még valamit.
 – Énekelni is tudott.
 – Azt a rigó is tud, meg a csizike.
 – Csakhogy nem ám olyan madár-fütytel, hanem nótát.
 – Nótát?
 – Egy angol népdalt. A versét, persze nem tudta, e helyett azt kiabálta: „La la, la la, ... lala, lá! Majd meg pukkadtt az ember nevetében. Gazdájának szép illedelmesen: „Jó reggelt” kívánt, szájából vette ki a napraforgó magot és ha megfélekedtek róla, haragosan kiabálta: Halló! Elek! Ethel! Alice! Márrrci! Halló!

– Most is él még?
 – Nem bizony! Marci bácsi egy este hazatérve hallja, hogy Pali szomorúan ismétli:

„Halló Pali! Halló Márrrci!” Feltűnt neki, mert abban az időben, rendszeren már aludni szokott. Nem foglalkozott vele tovább. Lefeküdt és aludt. Másnap reggel Pali ott hevert kalitkája homokján, karmos lábaival fölfelé, s görbe, fekete csőre félig nyitva, mintha akkor is akarná mondani bucsúzóul: Halló Páli! Halló Márrrci!
 Micike búsan felsóhajtott:
 – Szegény Pali, szegény Pali!

Emil bácsi.

A CIMBORA előfizetési ára Csehszlovákia területén egész évre 40, félévre 20 cseh Korona.

Mire jó a pilula?

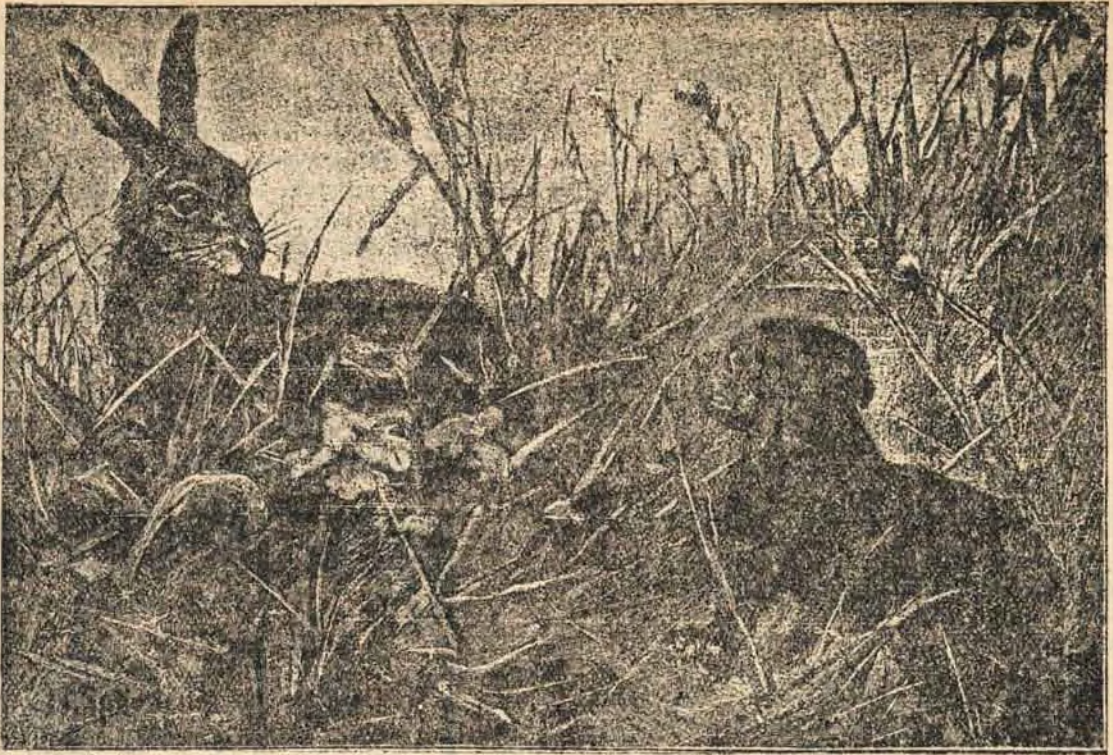
*Alig nyitják a patikát,
 Már ott látjuk a Patikát.
 A patyikus bácsit kérdi:
 Pilulája van még neki?
 Már mint olyan pilulája,
 Mit tegnap vett a mamája.*

*A patyikus mindjárt hozza,
 Egy nagy, cifra, szép dobozba:
 »Hogyné volna, van bármennyi,
 A mamának jót fog tenni.
 Úgy-e használt tegnap is?»*

*Nevel Palkó, a hamis:
 »Nem tudom, de a puskámba,
 Amit vett az apuka,
 Beillik nagyszerűen
 Golyónak a pilula.*

O. E.

Gyenge tehetség és erős szorgalommal
 Hogyha növekszik, siker jár nyomába.
 Ne félj, ha a siker nem látszik azonnal,
 Te csak tanulj, fiam, nem tanulsz hiába.

A HŐS ELLENFELEK.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Csöppecske vándorútja.

— Irta: Holstein Mária. —

Zöld erdő suttogó fája, zengő madár muzsikája közt élt Tavacska nagy boldogan legkedvesebb gyermekével, guruló, csillogó Cseppecskével.

Hajladozó füvek, nyíló virágok nevetgéltek a partján, figurás békák ugráltak sima tükrén.

Suttogás, ének, nevetés, kuruttyolás mind-mind csak arra való, hogy Cseppecskét mulattassa.

— Kutykuruty, brekeke!

Ide nézz, Cseppecske! — kiáltotta békaapó s úgy ugrott fejjel lefelé a vízbe, hogy még a hátulsó lába legkisebb ujja sem látszott ki. Fel is locsant a víz békaanyó zöld bársony főkö-tőjére, meg a pisze orrára. Prüszkölt is tőle nagy mérgesen.

Cseppecske olyan jóízűt kacagott, hogy csengett-bongott az erdő tája, elhallgatott a madár muzsikája.

Örvendett Csöppecske, boldog volt Tavacska. Szeliden ölelte, kényeztette kedvencét:

— Rengetlek, ringatlak, Cseppecském.

Csak soha el ne hagyj kincsecském!

Alighogy kimondta, honnan, honnan nem, előttük terem Sugár vitéz. Arany a haja, karcsu a termete. Se szó, se beszéd, karjába ragadta Cseppecskét s vitte, vitte fölfelé a suttogó erdő tetejébe, még a zengő madár muzsikájánál is fölebb.

Tetszett Csöppecskének az utazás, de még jobban a gyémántos ruha, mi nagy hirtelen reá borult.

Hiába zugott-morgott kétségbeesetten a remegő Tavacska, gyermeke vissza se nézett, csak emelkedett mind fölebb-fölebb.

De a hálátlant hamar utolérte büntetése: a napsugár megszökött mellőle. Egyedül maradt a nagy szürkeségben. A gyémántos ruha, szivárványfátyol is elmaradt valahol.

Bezzeg sirt, jajgatott ijedtében a kis szökevény. — Hát csak kitátja tüzes száját egy arra robogó fekete felhő s nagyot kiált:

— Hallgass, kölyök, bekaplak! Szegényke majd leszédült ijedtében. Szerencséjére, arra vágatott Szél uram s a karjára kapta, a mérges fekete felhőt meg tovább lóditotta.

Most a szél szárnyán repült Cseppecske, hegyen fel, völgyön le, kék levegő tengerében.

Lenn a nagy messzeségben megsárgult a lomb, elhervadt a virág, Szél uram még mindig repítette Cseppecskét.

Egyszer csak Téaló országába toppantak.

— Jaj, de szép fehér! Hogy csilingel a szán, hogy repül a hólapda! S milyen gyönyörűek azok az apró, szállongó pelyhecskék! Mind megannyi fehér csillagocskák.

Télapó mosolyogva rázta szakállát. Őlébe vette Csöppecskét, odavitte legnagyobb jégtükréhez s biztatta, hogy nézzen csak belé.

Halljatok csodát! Csuf szürke rongyai helyett szép fehér csillagruha fedte.

Jaj, hogy megörvendett! Minden bújat-báját elfeledte.

— Tetszik a ruhád? Maradj nálam, — mondotta barátságosan Télapó.

A jégtükrök mellett emelkedett egy magas palota, azon trónolt a jégkirálynő, annak a koronájára ültette Télapó Cseppecskét, ő meg sietett dolgára.

Csöppecske jóideig gyönyörködött a csuszáló gyermekekben, a puffanó hólapdában.

Egyszer csak haragos suttogás ütötte meg a fülét. Körülnéz, hát látja, hogy alatta, fölötte, mellette mérges hópolyhecskék meresztk csillog-szemüket.

— Ni, a jövevény, a legjobb helyet foglalta el! Hogy büszkélkedik! Ráncigáld meg jól a fülét, Vihar barátunk! — így kiabáltak összevissza!

Most látta Cseppecske, hogy milyen árva: Napsugár, Szél uram, Télapó, mind-mind elhagyta.

S amint így elgondolta szomorú sorsát, mit ő keresett magának, szeméből csak úgy ömlött a könny.

Lassanként egészen felolvadt könnyeiben. Ott rengett-ringott a tündér ruháján. Mikor beállt az éj, holdsugaras ezüst látyol borult a fehér világra! A jégkirálynő negelevenedett. Rálehelt Cseppecskére. Tudjátok, mi lett belőle? Ici-pici jégcsapocska. Könnyei is megfagytak, s mint gyémántcsipkék ragyogták körül a királyné alakját.

Erre előcsillant vagy millió csillag s a ropogó hó muzsikája mellett sorba táncoltatták a

jégkirálynőt, csak úgy csilingelt rajta a jégcsap meg a gyémántcsipke.

Szegény cseppecskének úgy fájt minden porcikája, hogy legjobban szeretett volna meghalni, csak pihenhessen.

Reggel tündöklő kék ég, napsugár köszöntötte. De rá sem nézett egyikre se, sirt megint keservesen. Amint így sirdogál, csak hallja, hogy valaki nevét kiáltja:

— Cseppecske, Cseppecske,

Ugorj az ülembe!

Lenéz a mélységbe, hát látja, hogy legjobb ismerőse, Csermelyke hívogatta.

Egyet gondolt, kettőt szökött, s lent volt. Igaz, hogy összetört minden csontja, de Csermelyke ölében újra életre kelt.

Akkor felkapaszkodott megmentője hátára s kérve-kérte, hogy vigye el Tavacskához.

Gyöngye volt Csermelyke, de testvérei is segítettek s vitték árkon-bokron keresztül. Mikor már nagyon elfáradtak, megkérték Patakocskát, hogy vegye gondjába Cseppecskét.

Patakocska szívesen vállalta, hiszen arra vitte utja. Annyit csevegett-csobogott, hogy észre sem vették, már ott voltak a suttogó erdőben.

Tavacska tárt karokkal fogadta elveszett gyermekét. Őlébe ringatta, csókolta, füröszötte.

Békaapó hármat ugrott örömeiben. Békaanyó vartyogva gunnyasztott mellette.

A nyíló virágok mosolyogtak, a kacagó füvek hajladoztak. Szeliden suttogott az erdő fája s vidáman zengett a madár muzsikája.

Cseppecske újra gondtalan gyermek volt. Vándorutjára mindig félve gondolt és egyre erősítette, hogy soha többé el nem hagyja az ő édesanyját, ingó-ringó Tavacskáját.

Mit gondoltok, vajjon megtartotta szavát?

Korkszkrú Misi tigrisvadászaton.

Bizonyosan emlékeztek még, gyerekek, Korkszkrú Misire, a híres utazóra, aki hétszázhetvenhetedik afrikai útjára mindent elvitt magával, éppen csak a — dugóhúzóról feledkezett meg? Emlékeztek hát, hogyne emlékeznének! Hiszen ezt a nevet épen olyan könnyű fejbentartani, mint kimondani.

Külömben, akár emlékeztek, akár nem, elég az hozzá: Korkszkrú Misi elindult hétszázhetvennyolcadik útjára. Hogy pedig ismét olyan csúfság ne érje, mint a multkor: elhatározta, hogy semmiféle olyan italt nem visz magával, amihez dugóhúzóra van szükség. Bor helyett egy sereg szódavizes üveget rakott be a ládájába.

— Jobb is lesz az ott, abban a meleg Afrikában, mint a bor, — mondta nagy bölcsen. Mintha csak sejtette volna, hogy a szódaviz fogja megmenteni drága életét!

Egy szó, mint száz, Korkszkrú Misi sze-

rencsésen megérkezett Afrika kellő közepére és tüstént elindult tigrisvadászatra. Szokása szerint magával vitte összehajtható asztalkáját, székecskéjét, vitt enni-, innivalót, tányért, poharat, letelepedett egy nagylevelű, árnyékos fa alá, a fa törzséhez támasztotta a puskáját és kínálgatni kezdte magát:

— Egyél, igyál, Misi, ne éhezzél, mint otthon!

— Köszönöm a szíves kínálást, — felelte Misi magamagának, — én bizony neki is látok alaposan.

És úgy tett, amint mondotta. Szorgalmasan nyomogatta a szódás-üveg billentőjét, csak úgy frecskelt a probárba a pezsgő viz.

— Most aztán nem kacaghat ki senki, amiért otthon felejtettem a dugóhúzót, — mondta elégedetten. — Okos legény vagy, Misi! Isten éltesse!

A nagylevelű fa ágáról csudálkozva nézte egy majom a furcsa víz-freccskelő masinát. Azt hiszem, sohasem látott még ilyet életében.

– Hej, ha én ezzel freccsenhetnék egyet! – gondolta magában a majom. El nem mozdult az ágról: hátha segítségére lesz a jószerencse.

Hát a jószerencse meg is segítette, mert Korkszkrú Misi addig frissítgette magát a jó hideg szódavizzel, hogy egyszerre csak hátradült a széken és elaludt. Bizonyosan tigrisekkel álmodott, mert édesen mosolygott.

Több se kellett a majomnak: farkával jól megkapaszkodott a fa ágában, óvatosan lenyúlt az asztalra és felkapta a szódavizes üveget.

– Hehehe, – nevetett magában, – egyenesen az orrára fecskendezel majd ennek az álomszuszéknek!

Dehát szerencséje volt Korkszkrú Misinek. Abban a pillanatban, mikor a majom már célbavette az orrát, egyszerre csak előbujt a bokrok közül egy tigris. Keservesen ébredt volna fel szép álmaiból, ha a majom nem örködik felette.

De amint ez a tigrist észrevette, azt gondolta magában:

– Nem nagy dicsőség egy alvó embert

megriasztani. Tigris uramnak freccsentek egyet az orrára. Tudom, úgy elszalad, mintha szemét vették volna ki. Már pedig hetvenhetedik öregapám sem szalasztott meg tigrist soha életében.

Ahogy elgondolta, úgylis cselekedett. A tigris már épen rá akarta vetni magát Korkszkrú Misire, mikor egyszerre csak frrrrrcccs! Szeme, szája, orra tele lett szódavizzel. Nyaka közé kapta a lábát és szaladt, szaladt, ahogy a hetvenhetedik öregapja sem szaladt soha egy majom meg egy szódásüveg elől.

A nagy fröccsenésre felébredt Misi. Azt hitte, töltött valaki a poharába.

– Egészségedre! – mondotta udvariasan.

Mire megdörzsölte a szemét és körülnézett, a tigris már messzejárt. Kapta a pus-káját, utánalótt nagy bátran, de azt bizony már a golyó sem érte utól.

No, ez a tigris bizonyosan látta valahol az arcképemet, azért ijedt meg tőlem, – gondolta elégedetten Korkszkrú Misi. – Hiszen a tigris-mamák alighanem az én nevemmel ijesztgetik a kölykeiket. Persze, nagyon könnyű kimondani!

Azzal felpakkolta az asztalkát, székecskét, tálat, tányért, poharat... és keresni kezdte a szódavizes üveget. Ugyan, ki lophatta el itt, ahol a madár se jár? Nézett mindenfelé, csak a feje fölé nem. Pedig még most is ott játszott az üveggel életének megmentője, a majom.

– No, ez elpárolgott, – mondta búsan Korkszkrú Misi. És följegyezte a naplójába: «Afrikában olyan meleg van, hogy nemcsak a szódavíz, de még a szódásüveg is elpárolog tőle.»

Elek nagyapó.

Itt a tavasz,

s vele az új évnegyed is. Akinek lejárt az előfizetése, újítsa meg idejében, ha tovább is olvasni akarja a „Cimborá“-t. Hétről-hétre változatosabb, tartalmasabb, szebb legyen a ti kedves ujságotok: erre törekszik Elek nagyapó. Ebben a munkában ti is részt vehettek azzal, hogy mint eddig, ezután is lelkesen ajánljátok az ujságot barátaitoknak.

Az új negyedben *Kertész Mihály*-tól, a *Senki Tamás* történetének jeles írójától közlök hosszabb, igen érdekes és tanulságos elbeszélést.

Szökés a teknőben címe az elbeszélésnek. Két kicsapott diák kalandjairól van szó, kik a Tiszán indulnak világgá.

Tamás tovább folytatja tanulságos érdeklődéseit, *Ösike* pedig kacagató „nadselű” gondolatait. Nagy gondom lesz rá ezután is, hogy kisebb és nagyobb gyermekek egyaránt találjanak olvasnivalót a *Cimborá*-ban. Azt irtam újévkor: „*ha valaha, most igazán kívánatos, hogy legyen egy közös találkozó helye minden erdélyi gyermeknek, kor-, nem- és felekezeti különbség nélkül*”. Örömmel állapítom meg, hogy már is nagy és lelkes sereg gyült össze Elek nagyapó táborában, s itt sereglettek össze Erdély írói is, kik boldogok, hogy köztetek oszthatják szét szívük, lelkük legdrágább kincseit.

A *Cimbora* előfizetési ára: negyedévre 40, félévre 80, egész évre 160 leu. Az előfizetés postautalványon, a kiadó címére: „*Szabadsajtó*” *könyvnyomda és lapkiadó részvénytársaság, Szatmár* küldendő, de elfogad a *Cimborára* előfizetést Erdély minden könyvkereskedője is.

Mutatványszámot, kívánatra, ingyen küld a kiadóhivatal.

FEJTÖRŐ.

A sorsolásban való részvételre egy rejtvény megfejtése is jogosít!
A rejtvények megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hónap végén közlöm!

Rejtett név.

— Beküldte: Weisz Bözsi. —

- ... A légynek nagy ellensége.
- ... A *Cimborá*nak kedves név.
- ... Vele irunk.
- ... A legrégebbi kor.
- ... A kéményben lakik.
- ... Beszélgetésünk az Istennel.

(A szavak kezdő betűi egy nagy magyar költő nevét adják.)

Elek nagyapó üzeni:

Minden levél egyenesen Elek nagyapó címére: Kisbaczon, u. p. Nagybaczon, Háromszék megye küldendő, s akkor idejében kaptok választ! A levélírárs egyik fontos szabálya, hogy benne legyen a levélben: hol kelet, melyik évben s melyik hónap hányadikán!

Junger Sándor (Petrozsény). Ha tied a mese gondolata, tedd e mesédet emlékeid közé s majd ha nagyobb leszel és íróvá fejlődöl, ird meg, mert a gondolat nagyon szép. Rejtvényeidből egyik-másik sorra kerül. — *Csetri Mihály és Karcsi* (Marosvásárhely). Edesanyátok is, aki gyermekkorában sok könyvet olvasott nagyapótól, olvassa a *Cimborát*, a kis hugotok is szereti, akít ti tanítottok, s aki arra kér, hogy őt is vegyem fel unokáim közé. Felveszem, fel, hogyne vennem. És ti, a nagyobb fiúk szorgalmasan tanultok, hogy örömet szereztek a szüleiteknek, akik verejtékkel szerzik nektek a kenyeret. Így kellene gondolkozni minden gyermeknek, különösen ma, mikor oly nehéz a megélhetés. A rajzok (Mihály rajzai) rajzoló tehetségre vallanak, ha még nem is ütök meg a közelhetés mértékét, a rejtvények java pedig sorra kerül. — *Gombola Mihály és Katka* (Brája). Lekésetek a februári megfetésekkel, mert nem Kisbaczonba, hanem Szatmárra küldtetek. Örömmel látlak unokáim seregében s szívesen látom leveleiteket. — *Fischler Jenő* (Marosvásárhely). Előfizetéseidet továbbítottam a kiadóhivatalnak. Legjobb, ha máskor egyenest oda küldöd. — *Megyaszi Mihály, Bözsi, Margit és István* (Felsőcsernáton). Négyen jelentkeztek egyszerre, hogy besorozzalak unokáim közé. Már be is vagytok sorozva: szép leveletek megnyitotta az utat a szívemhez. Annak igen örvendek, hogy szüleitök hasznát veszik a vasárnapi iskolában a Tamás éjjele beszélgatéseinek, legközelebb pedig színművet is közlök, hogy ti meg előadjátok a ref. iskola javára. — *Horvát Laci* (Kolozsvár). Szegény Gyuri öcséd skarlátot kapott, téged pedig nagyapóhoz internáltak. Írtam a kiadó bácsinak, hogy további intézkedésig nagyapóhoz (Thielen Gyula, Kolozsvár, Kálvin-u. 7.) küldjék az újságot. Rejtvényeidből néhány sorra kerül. — *Ádám Mária* (Ditró). Ibolyabokrétás leveledből örömmel látom, hogy a *Cimborá* történeteit mind igen szereted. Örömem telt szép, gondos írásodban is. A kiadó bácsi megküldi neki az 1–8. számot is, mivel januártól kezdődik az előfizetésed. — *Neubauer Károly* (Arad). Hol sirtál, hol kacagtál az *Oh szép ifjuságom!* című könyvem: ennél nagyobb dicséretet nem mondhattál volna. Nemcsak edesapámnak, de évszázadig visszamenőben ősömnak „Huszár” volt a mellékneve, mert családomban a férfiak mind székelly huszárok voltak 1848-ig. S mivel Kisbaczonban sok a Benedek, egymástól melléknévvel különböztették meg a Benedek családokat. A kiadó bácsi, ha megvannak, elküldi neked az I. évfolyam 20, 23, 27, 28, 34, 41, 44. számát, én pedig sorra kerítem rejtvényeidből a jobbikat. — *Weisz Bözke* (Aranyosmedgyes). A rendtelenségnek csak a posta lehet az oka. Még nagyobb lenne a rendtelenség, ha mindennap megjelenne a *Cimbora*, Biz’ ezt egymagában nem győzné nagyapó. Minden hónap utolsó számában van sorsolás. — *R. H.* Aki más irányban erősen el van foglalva, legjobb, ha bele sem fog meseírásba. Idő kell ahhoz, hogy jól kigondoljuk a mesét, nemkülönben, hogy azt jól meg is írjuk. Egyelőre — amennyiben ideje engedi — ismerkedjék meg a helyesírás törvényeivel. Ha ez az ismerkedés megtörtént, újra próbálkozhatsz, mert tagadhatatlanul van némi mesélőképessege. — *Feichter Henrik* (Székelykocsárd). Örvendek, hogy különösen tetszett az „Imádság a beteg edesanyáért”, de kívánom, hogy sohase keljen elimádkoznod. — *Kövér József* (Sepsiszentgyörgy). Viszont üdvözlöm kedves szüleidet. — *Dekáni Zsófia* (Torda). Jó a rejtvényed, Zsófia s a kiadó bácsinak üzenem

